

SADAŠNJA

POSVETI IH SVOJOM ISTINOM

I ISTINA

TVOJA RIJEČ JE ISTINA

Izd. 17.

LONDON, ČETVRTAK, 30. SVIBANJ, 1901.

Br. 22.

ZAKON ŽIVOTA

ŠESTA ZAPOVIJED 2. DIO

ELET G. WAGGONER

„Ne ubij.“ Izl. xx 13.

„ODAKLE DOLAZE RATOVI?“

Hajde da uzmemo još jedan razvoj kršenja ove zapovesti. Pismo kaže: „Odakle dolaze ratovi i borbe među vama?“ a povratan odgovor je: „Baš od vaših požuda koje ratuju u vašim udovima.“ Onda se Reč nastavlja, „Žudite i nemate; ubijate i želite da imate, i ne možete zadobiti; borite se i ratujete, a ipak nemate.“ Jakov iv 1, 2. Ništa nije više uobičajeno od rata i ratnog duha. Na rat se uopšteno ne gleda sa gađenjem, čak i od najistaknutijih hrišćana, već u mnogo slučajeva kao na stvar koju treba proslavljati. U svakom ratu, iz svakih novina i iz skoro svake propovedaonice reč koja je najistaknutija kad god je bilo kakva provokacija od strane bilo koje druge nacije, je rat. Ako se za rat ne zalaže ili

žudi, njegova mogućnost je bar razmotrena, a ipak ljudi koji tako govore i misle bili bi šokirani na optužbu da krše šestu zapovest. Međutim od čega se rat sastoji? — Od borbe i ubijanja; a ubijanje je zabranjeno od šeste zapovesti. Sigurno ne može biti nikakvog rata kad niko nije ubijen, i bez namere da se ubije. „Ljubav je ispunjenje zakona“; i „Ljubav ne čini zlo svom bližnjem“. Spasitelj kaže, „Voli te svoje neprijatelje“, a ljubav nikako ne može biti dosledna sa njihovim ubijanjem.

Rat dolazi od požuda koje ratuju u udovima ljudi. Rat u kojem su hiljade ubijene dolazi od tačno istog izvora kao i ubistvo jednog pojedinca, i samo je jedan slučaj koji je umnožen. Jedan čovek je zavistan na sreću drugog, ljubomoran je zato što je drugi dostigao odlikovanje koje on nije; on želi neku imovinu koju neko ima; besan je na njega zbog neučtivog ili prezrivo govornog jezika, i tako ga ubije. Baš tako je i sa narodima: idu u rat zato što je neko upotrebio nediplomatski jezik, i neće to da povuče. Neko dobija prednost nad drugim u pitanju trgovine; neko osvaja teritoriju koju drugi želi ili je po pravu prisvajao kao svoju sopstvenu. Tako idu u rat, hiljade su u-

bijene, a svet i crkva se ujedinjuju da hvale slavna dela koja su učinjena. U međuvremenu, čovek koji je ubio jednu osobu, je obešen. Sve vreme zapovest kaže, „Ne ubij“; i nikakva količina kazuistike¹ ili rasuđivanja ne može pomiriti rat sa ovom zapovešću. Pošto je pogrešno ubiti jednog čoveka, očigledno je to da ne može biti ispravno ubiti hiljadu.

ŠTA SAMOODBRANA UKLJUČUJE

„Ali“ neki će reći, „mi nikada nismo agresori; ne borimo se osim u samoodbrani, da održimo svoja prava, i ne verujemo u borbu pod bilo kojim drugim uslovima“. Čini se da je gotovo opšte prihvaćeno to da narod mora da brani sebe i svoja prava, iako imamo uverenje da „će Gospod podržati parnicu nevoljnog i pravo ubogog“ (Psalam cxi 12), i on kaže, „Osveta je moja, ja ću vratiti“. Tako da ko god misli da mora braniti sebe, ili osvetiti svoju sopstvenu nepravdu, uzima na sebe delo koje pripada samo Bogu, i pokazuje da misli da je bolje sposoban da upravlja svojim sopstvenim slučajem nego što Gospod jeste.

Hajde da vidimo šta je napisano u zakonu: Isus je rekao, „Čuli ste da je rečeno: ‘Okolo oko, zub za zub’. Ali ja vam kažem: Ne opirite se zlotvoru; nego, pljusne li te ko po desnom obrazu, okreni mu i drugi.“ Mt. v 38, 39. Ko god pogleda ovaj citat otkriće da nije upućen pojedincima, već je bio pravilo za smernicu sudijama u slučajevima koji su došli pred njih. Ceo zakon od kojeg je to bio deo je dat Izraelcima samo zbog njihovog neverovanja, i zato što su odbacili Boga da bude njihov jedini Kralj i Sudija. U ovome, kao i u mnogim drugim stvarima, moramo verovati da „od početka nije bilo tako“, a Hristovo delo je da uvek vrati ljude nazad na početak, ka sebi. Hristove reči, „Kažem vam da se ne opirete zlotvoru“, uzete u vezi sa ovim, pokazuju da njegovi sledbenici ne treba da se pozivaju čak ni na pravni postupak. To je posebno ono na šta Hrist upućuje, kao što sledeći stih pokazuje: „A onome ko bi se hteo s tobom parniciti i oduzeti ti košulju, prepusti i svoj ogrtač.“ Koliko manje, onda, treba neko da preuzme inicijativu, i tuži drugog na sudu.

¹ Kazuistika je nauka o moralnom odlučivanju u različitim životnim situacijama. — prim. prev.

A pošto su čak i „pravne“ mere u samoodbrani zabranjene od Jevandelja, koje je otkrivenje zapovesti, koliko je jasno to da neko nema prava da uzme stvari u svoje sopstvene ruke, da bilo šta učini u samoodbrani.

Vrlo je uobičajeno čuti to da se ovo učenje naziva nepraktičnim, ali teret odbrane Gospoda nije postavljen na nas. On je znao šta je govorio i mislio je ono što je rekao, i njegov sopstveni život je pružio primer njegovih učenja. Kada je naoružana banda izašla da ga ščepa nasiljem, i Petar je revnosno preduzeo da ga odbrani, ukorio ga je, govoreći, „Oni koji uzmu mač sa mačem će poginuti“. Ako je ikada postojao slučaj kršenja prava, slučaj gde je samoodbrana protiv nepravde, ugnjetavanja, i nasilja mogla biti opravdana, to je bio taj. Međutim on je pokazao svojim sopstvenim učenjima, ostavljajući nam primer. Kada je bio vređan, nije zauzvrat vređao, kada je patio, nije pretio, već je predao svoj slučaj onom koji sudi pravedno.

Neko će sigurno da bude spreman sa pitanjem, „Šta bi učinio u slučaju da te pljačkaš napadne, zahtevajući tvoj novac ili tvoj život“? Nikad ne treba da pozajmljujemo nevolju iz budućnosti, ili da spekuliramo kako Hristovi propisi mogu biti poslušani, pod raznim uslovima. Ako verujemo, milost će biti data za vreme potrebe. U pretpostavljenom slučaju, čini se prilično očiglednim to da bi pravac mudrosti bio da se odrekne novca i spasi život. Međutim pretpostavimo da se neko opire u takvom slučaju, hajde da napravimo poređenje između njega i pljačkaša. Ako se neko protivi da se rastavi od svog novca, pljačkaš ga može ubiti i uzeti ga. U tom slučaju bi pljačkaš ispravno bio nazvan ubicom. To je prljavo ubistvo; oduzeo je život svoje žrtve za beznačajnu sumu novca. Međutim pretpostavimo da pljačkaš ne uspe u svom cilju; pretpostavimo da je njegova nameravana žrtva brži ili snažniji čovek od njih dvojice, i da umesto toga on njega ubije; nije li on takođe ubica? — ubio je čoveka samo zbog sume novca. Pljačkaš bi ga ubio da to dobije, on ubija pljačkaša da to sačuva. U bilo kom slučaju bio bi to život oduzet za novac. Ko može reći da je jedan manje kriv od drugog? Samoodbrana se ne čini toliko privlačnom kad se postavi u ovom obliku, zar ne?

Međutim prigovarač može reći da nije to zbog novca što čovek ubija pljačkaša, već da spasi svoj sopstveni život. Vrlo dobro, neka bude tako. Onda čovek uzima na sebe odgovornost odlučivanja ko treba da umre a ko treba da živi. On deluje na pretpostavci da njegov sopstveni život vredi više nego pljačkašev, i uzima slučaj u svoje sopstvene ruke, delujući i kao sudija i kao dželat. To je za nas nešto o čemu treba da razmišljamo. Zapovest ne kaže, Ne ubij osim u samoodbrani, ili pod provokacijom; Ne ubij nikoga osim lopova, ili vrlo lošeg čoveka, ili nekog za koga misliš da nije jednako pogodan da živi kao što si ti

pogodan. Ne postoji izuzetak: „Ne ubij.“

Celo pitanje samoodbrane, ili zauzimanja za nečija prava pokazuje odsustvo ljubavi; gde nema ljubavi, postoji mržnja, a mržnja je ubistvo, tako da ne možemo izbeći zaključak da je samoodbrana ubistvo. Zapovest, „Ne ubij“, zabranjuje nasilje bilo kog oblika ili stepena. Nebitno koliko mnogo prigovora može nastati, činjenica je da je zapovest laka da se drži kada je Božja ljubav u srcu, jer „ovo je Božja ljubav da držimo njegove zapovesti, a njegove zapovesti nisu teške“. Teško je i nemoguće to da se drži zakon, samo kada Božjoj ljubavi nije dato mesto u srcu. Ne postoji dubina okrutnosti za koju ljudska priroda nije sposobna kada nije pod uticajem Božje ljubavi; i ne postoji mera pravednosti koja nije moguća kada je toj ljubavi dat pun zamah.

SMRTONOSNO ORUŽJE

POSTOJE razne vrste oružja sa kojima je ubistvo počinjeno. Neko može koristiti nož, ili otrov, a među otrovima postoje neki koji su gori od drugih. Za jezik je izjavljeno da je „zlo neukrotivo, puno smrtonosnog otrova“. Za prirodne, nepreporučene ljude je rečeno, „otrov zmijski je pod njihovim usnama“. Ko će reći da je manje grešno otrovati čoveka jezikom nego ga otrovati arsenom? Gospod kaže: „Ne hodaj naokolo kao klevetnik među svojim narodom; nemoj ustajati protiv krvi svoga brata.“ Čovekov ceo život može biti otrovan sa nekoliko nepromišljenih reči. Nije to samo onaj o kome se priča da je oštećen, već i onaj kome je zla priča ponovljena može biti večno uništen preko njegovog uticaja. I zlo nije umanjeno, već je čak pogoršano, činjenicom da je zla stvar koja se izveštava istinita. Trebamo, onda, najrevniji da se molimo: „Postavi stražu pred mojim ustima, Gospode, čuvaj vrata mojih usana.“

ZAPOVEST JE POZITIVNA

ZAKON kaže dalje, „Nemoj u svome srcu mrzeti svoga brata: ukori svoga bližnjega i nemoj podnositi greh na njemu“. Lev. xix 17. Mržnja je ubistvo; odsustvo ljubavi je mržnja; i mi ovde vidimo da ko god svesno dopusti svom bližnjem da ostane u grehu bez pokušavanja da ga spasi taj ga ne voli. To se smatra mržnjom, i on je prema tome njegov ubica. „Po ovome smo upoznali ljubav Božju: što je on za nas položio svoj život. Zato i mi moramo položiti svoje živote za braću.“ 1. Jovanova iii 16. Ovde spomenuta „braća“ nisu samo oni u neposrednom zajedništvu sa nekim, već su celo čovečanstvo; jer je Hrist koji je dao svoj život da spasi svet, rekao: „Objaviću tvoje ime svojoj braći“, misleći na one koji su bili mrski, mrzeli Boga i jedni druge. On je došao kao živo utelovlje-

nje zakona, i njegova misija je bila da spasi život. U ovome vidimo da zakon nije negativan, već pozitivan; on ne traži samo da se uzdržimo od oduzimanja života; on zahteva da trebamo uraditi sve moguće da spasimo život. „Nijedan ubica nema večan život koji u njemu ostaje.“ Ovo uči da je samo priznavanjem večnog života, to da se mi čuvamo od kršenja zapovesti. Taj život koji ostaje u nama čini da znamo svetost života, tako da kada vidimo da naš brat ide putem koji vodi u smrt, mi smo primorani da predamo sebe da ga spasimo.

SVETOST ŽIVOTA

SVETOST zapovesti se vidi kada shvatimo da je život Božji dar, — ne dar nečega odvojenog od njega, već dar njega samog. Život je jednako svet kao i Bog, zato što je on naš život. Prema tome onaj koji bi uništio život da je moguće uništio bi Boga. Ovo je samo još jedna izjava iz Biblijske istine da je „Onaj ko čini greh od đavola“, koji je „bio ubica od početka“. On se sam postavio u protivljenju Bogu, i iako nije ubio Gospoda, pošto nije mogao, bio je ipak ubica od početka, jer je ubio u svom srcu; i činjenica je pokazana kada je podstakao knezove ovoga sveta da ubiju Kneza života.

Život nije naš da uzimamo ili dajemo. Naredba, „Ne ubij“, je apsolutna, i ne smemo oduzeti svoj sopstveni život ništa više nego život našeg bližnjeg. Razlog zašto, je taj što je sveto poverenje od Boga. Kada neko ubije drugog, on ga lišava života neko vreme. On može skratiti njegov život za godine, ili može biti to da lišava svoju žrtvu samo nekoliko trenutaka života. Međutim iako je neko ko je ubijen imao samo pet minuta više da živi, čin je isto toliko ubistvo kao da je imao pet godina. Ova istina se odnosi na nečije postupanje sa samim sobom, kao i sa drugim. Onaj koji lošim praksama ili zanemarivanjem ili zloupotrebavanjem Božjih darova skрати svoj sopstveni život, direktno krši zapovest, „Ne ubij“.

Kakva sveta odgovornost počiva na svakom da se uhvati za večan život verom, korišćenjem svakog sredstva koje je Bog dao za održavanje života, i odricanjem svake grešne požude koja ratuje protiv duše, — života. Održavati svoje telo u zdravlju je jednako sveta dužnost kao i sačuvati dušu od greha. Čovek koji povredi telo drugog s pravom se smatra kriminalcem. Međutim njegovo sopstveno telo je jednako sveto kao i tog drugog, i zapravo nije ništa više njegovo sopstveno. „Šta? Zar ne znate da je vaše telo hram Duha Svetoga, koji je u vama, kojega imate od Boga, i da niste svoji?“ „Ako ko oskrnavi hram Božji, uništiće njega Bog.“ Prema tome povrediti sopstveno telo ili voljno zanemariti bilo kakva sredstva koja nastoje da ga

izgrade, znači oskrnaviti Božji hram, i prema tome je greh protiv Boga.

PARTNERI SA BOGOM

Mi smo radnici zajedno sa Bogom; Bog nas uzima u partnerstvo sa sobom u njegovom životnom delu. Svako je deo kanala reke života; mlaz koji dolazi iz Božjeg srca teče kroz svakog ko ga ne ometa. Hrist, koji daje živu vodu, kaže da će živa voda poteći iz svakog ko veruje. Dajući čoveku silu da ovekoveči trku, Bog ga čini partnerom sa sobom u deljenju života. Ko god zloupotrebi ovaj dar, ili na bilo koji način preseče moguću ili eventualni život, ili na bilo koji način učini sebe nesposobnim za davanje najpotpunijeg mogućeg života za svoje potomstvo, direktno je kriv za kršenje zapovesti, „Ne ubij“. Život je predivno sveta stvar, i zastrašujući je greh da se neko igra sa njim.

Ako ne vidimo ništa osim ove strane pitanja, možemo s pravom uzviknuti, „Ko onda može biti spašen“? Svi smo „zgrešili i lišeni smo Božje slave“. Međutim postoji nada. „Ako ćeš, Gospode, na pokvarenost gledati, Gospode, ko će opstati? Ali u tebi je oproštenje da bi te se bojali.“ I ovde smo utešeni znanjem da su sve Božje zapovesti obećanja, i što je veća zapovest, to je izuzetno veće i dragocenije obećanje koje sadrži, — obećanje preko kojeg smo učinjeni sudeonicima u božanskoj prirodi „pošto smo pobešli iskvarnosti koja je u svetu preko požude“. Dragoceno obećanje! „Ne ubij.“ Nije to više teško donošenje zakona, čisto negativno u svojoj snazi, već je to blagosloveno uverenje da će Bog u svojoj beskrajnoj milosti, i preko svoje čudesne milosti pustiti mlaz života da teče kroz nas toliko slobodno da će obnoviti ono što je izgubljeno, i sačuvati nas od svakog načina smrti. To je uverenje o iskupljenju od svake zle navike, o spasenju od svakog poroka koji kvari i teži ka uništenju duše i tela. Ne samo to, već i da ćemo biti delioci tog mlaza koji čini da sve živi gde god da dođe. Hajde onda da bijemo dobru borbu vere, i uhvatimo se za večan život.

„SAMO JEDAN“

HILJADU lomača krunisalo je brda,
Hiljadu zastava vijorilo se visoko;
Top je govorio užasnim tonovima,
I povici trijumfa paraju nebo;
Jer je bila dobijena bitka,
Poruka je glasila, sa malim gubitkom.
Bila je to slavna pobjeda,
I *samo je jedan* izgubljen.

Ali u kolibi blizu nadomak ruke
Žena je žalila i plakala sama;
A mala deca su joj stezala koleno;

I čudila se majčinom jauku.
Bila su previše mlada i nevinna
Da razumeju šta su izgubila, —
Koliko može biti teška sudbina siročeta,
Koliko je tužna i olujom potresena!

I ona, majka, slušala nije
Strašnu riku tutnjave topa;
Čula je, umesto toga, dobro poznat glas,
Sada zauvek utišan u smrti.
Nije primetila radosnu gomilu,
Niti videla trijumfalne zastave kako se vijore,
Samo je videla, kroz zaslepljujuće suze,
Vojnikov usamljeni grob.

Videla je redove kako u borbi stoje,
Smrtonosnog metka okrutan let;
Učinio je svoj užasni posao previše dobro,
Pretvorio je njen dan u najernju noć.
Kroz surovu budućnost mora se boriti
Sa najtežim životnim bitkama skroz sama.
Šta je čudno što je propustila da vidi
Slavu koja je zadobijena?

O, davno, dok su munje sevale,
I Sinajska gora je bila sva od dima,
Dok su hiljade slušale drhteći i uplašene,
Glas veličanstvenog Boga je govorio.
„Ne ubij“, glasno je objavio
Nama, kao i toj vojsci koja je čekala;
I rat je ubistvo isto tako,
Iako je *samo jedan* izgubljen.

Viola Smit